

Sþ.

5. Tillaga til þingsályktunar

[5. mál]

um allsherjarathugun og úttekt á öryggi og hollustuháttum á vinnustöðum.

Flm.: Benedikt Gröndal.

Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að láta fram fara sérstaka allsherjarathugun og úttekt á öryggi og hollustuháttum á vinnustöðum. Öryggiseftirlit ríkisins og Heilbrigðiseftirlit ríkisins skulu stjórna athuguninni og framkvæmd hennar gerast í samráði við vinnuveitendur, trúnaðarmenn starfsfólks og viðkomandi verkalýðsfélög.

Greinargerð.

Alvarleg vinnuslys undanfarna mánuði sýna að rík nauðsyn er að gefa gaum að öryggi og hollustuháttum á vinnustöðum um land allt. Sú heildarathugun og úttekt á þeim málum, sem tillaga þessi fjallar um, mundi án efa leiða í ljós fjölmargar hættur sem unnt er að fyrirbyggja. Auk þess mundi hún verða ómetanleg stoð við þá endurskoðun laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum sem nú stendur yfir.

Í viðræðum um kjarasamninga síðastliðið sumar lagði verkalýðshreyfingin mikla áherslu á að lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum yrðu endursamin. Með bréfi 22. júni félst ríkisstjórnin á að skipa 9 manna nefnd til að vinna það verk, og skyldi stefna að því, að ný lög taki gildi eigi síðar en í ársþyrjun 1979.

Þá lagði verkalýðshreyfingin jöfnum höndum áherslu á, að „gerð verði sérstök allsherjarathugun og úttekt á ástandi aðbúnaðar og hollustuháttu á vinnustöðum“. Var þess óskað, að úttekt þessi færi fram á næstu 12 mánuðum samkvæmt sérstöku umboði stjórnvalda, svo og að allar nauðsynlegar úrbætur yrðu gerðar samkvæmt gildandi lögum að viðlagðri lokun vinnustaðanna. Enn fremur var farið fram á að fyrirtækjum yrðu veitt sérstök lán til að gera úrbætur á þessu sviði.

Ríkisstjórnin fékkst ekki til að fallast á kröfu þessa nema að litlu leyti. Hún lofaði í áðurnefndu bréfi athugun, sem „...mun ná til ákveðins og takmarkaðs fjölda vinnustaða...“.

Enda þótt mikill ávinningur sé að endursamningu laganna og takmarkaðri úttekt vinnustaða sýnir reynslan, að allsherjarathugun, eins og samninganefndir verkalýðsfélaganna óskuðu eftir, er brýn nauðsyn. Samþykkt Alþingis á þessari tillögu mundi ekki aðeins verða mikilsverður stuðningur við þetta mál, heldur aðkallandi útvíkkun á því losorði sem ríkisstjórnin gaf.

Pingmenn Alþýðuflokkssins hafa ár eftir ár flutt tillögur um vinnuvernd og starfsumhverfi, þar sem lagt hefur verið til að Alþingi feli ríkisstjórninni að láta semja frumvörp til nýrra laga um aðbúnað, hollustu og öryggi á vinnustöðum, svo og íhlutun starfsfólks um næsta umhverfi sitt við vinnu. Þessar tillögur hafa ekki náð fram að ganga. Samninganefnd verkalýðsfélaganna tók málid hins vegar upp við samningagerð síðastliðið sumar með ágætum árangri. Sú áhersla, sem verkalýðshreyfingin leggur á þetta mál, kom einnig fram í samningunum sjálfum, en 4. grein þeirra hljóðar á þessa leið:

„Á vinnustöðum skal vera fyrir hendi, til afnota fyrir starfsfólk, sá öryggisútbúnaður, sem Öryggiseftirlit ríkisins telur nauðsynlegan vegna eðlis vinnunnar eða tiltekinn er í kjarasamningi.

Starfsfólk er skyld að nota þann öryggisbúnað, sem getið er um í kjarasamningum og reglugerðum, og skulu verkstjórar og trúnaðarmenn sjá um að hann sé notaður. Ef starfsfólk notar ekki öryggisbúnað, sem því er lagður til á vinnustað, er heimilt að vísa því fyrirvaralaust úr starfi eftir að hafa aðvarað það skriflega. Trúnaðarmaður starfsfólks skal tafarlaust ganga úr skugga um að tilefni uppsagnar hafi verið fyrir hendi, og skal honum gefinn kostur á að kynna sér alla málavexti. Sé hann ekki samþykkur tilefni uppsagnar, skal hann mótmæla uppsögninni skriflega og kemur þá fyrirvaralaus uppsögn eigi til framkvæmdar.

Brot á öryggisreglum, sem valda því að lífi og línum starfsmanna er stefnt í voða, skal varða brottvikningu án undangenginna aðvarana, ef trúnaðarmaður og forsvarsmaður fyrirtækis eru sammála um það.

Ef öryggisbúnaður sá, sem tiltekinn er í kjarasamningum og Öryggiseftirlit ríkisins hefur gefið fyrirmæli um að nota skuli, er ekki fyrir hendi á vinnustað, er hverjum þeim starfsmanni, er ekki fær slíkan búnað, heimilt að neita að vinna við þau störf, þar sem slíks búnaðar er krafist. Sé ekki um annað starf að ræða fyrir viðkomandi starfsmann, skal hann halda óskertum launum.

Komi til ágreinings vegna þessa samningsákvæðis, er heimilt að vísa málínu til fastanefndar A.S.Í. og V.S.Í.-V.M.S.“

Þessi samningsgrein gefur nokkra hugmynd um hversu mikil áhersla nú er lögð á öryggismálin.